

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ**

ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра цивільно-правових дисциплін

СИЛАБУС

Вибіркового освітнього компонента

**ДИДЖИТАЛІЗАЦІЯ ДОГОВІРНОГО ПРАВА ТА РИНКІВ В УМОВАХ
СТАЛОГО РОЗВИТКУ
підготовки доктора філософії**

ЛУЦЬК 2025

Силабус вибіркового освітнього компонента «Диджиталізація договірного права та ринків в умовах сталого розвитку», підготовки доктора філософії

Розробник: доцент кафедри цивільно-правових дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент Антон Демчук

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

(д.ю.н., проф. Ленгер Я.І.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри
(протокол № 02 від 15 вересня 2025 р.).

Завідувач кафедри

(д.ю.н., проф. Духневич А. В.)

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань D «Бізнес, адміністрування та право», спеціальність D8 Право, освітньо-професійна програма «Організаційно-правове забезпечення сталого розвитку України» освітній рівень: третій (доктор філософії)	Вибірковий 3
Кількість годин/кредитів 120/4		Рік навчання 2
ІНДЗ: немає		Семестр 3-ий
		Лекції 4 год.
		Практичні (семінарські) 4 год.
		Самостійна робота 98 год.
	Консультації 14 год.	
Мова викладання	українська	

II. Інформація про викладача

Викладач	Демчук Антон Михайлович – доцент кафедри цивільно-правових дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент
Контактний телефон	+380995270280
E-mail викладача	demchuk.anton@vnu.edu.ua
Консультації	Консультації проводяться відповідно до графіку індивідуальних занять зі здобувачами, розміщеному на інформаційному стенді.

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Вибірковий освітній компонент «Диджиталізація договірного права та ринків в умовах сталого розвитку» передбачає забезпечити здобувачам третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти поінформованість та оволодіння сучасними знаннями щодо укладення та виконання договорів, які були оформлені у цифровому середовищі та правове регулювання між учасниками ринку цифрових послуг на основі законодавства Європейського Союзу. Увага буде приділена правому регулюванню смарт-контрактів та контрактам, які підписуються цифровими інструментами.

2. Мета і завдання освітнього компонента.

Мета вибіркового освітнього компонента – Метою вивчення освітнього

компонента є формування правового наукового світогляду аспіранта - теоретичної складової повноцінної правосвідомості громадянина; уявлення про основні правові системи сучасності, стан і розвиток права в сучасному світі; про основи порівняльного правознавства як галузі правових знань, національні школи правової компаративістики. Освітній компонент сприяє становленню сучасного всебічно-розвинутого висококваліфікованого фахівця-юриста, здатного продукувати нові ідеї, успішно використовувати науку та інновації для досягнення цілей сталого розвитку, розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми, вміти протистояти кризам трансформаційних процесів у державі (регіоні зокрема); здатного на належному рівні репрезентувати органи та установи у відносинах з іншими державними органами, органами місцевого самоврядування та громадянами, глибоко формувати та розвивати правові знання здобувачів вищої освіти, уміння розгорнуто аналізувати нормативно-правові акти та інші законодавчі та відомчі документи; виробляти високопрофесійні актуальні навички самостійного аналізу відповідних правових явищ, умінь застосовувати отримані знання при оцінці конкретної ситуації; виробляти настанови на оволодіння професійними вміннями та навичками; виховувати активну громадянську позицію; сприяти усвідомленню ролі та значення юридичної діяльності в розбудові та зміцненні української держави; формувати в майбутніх науковців максимально високий рівень правової свідомості та правової культури, професійних та особистісних якостей. Викладання дисципліни носить науково-практичне спрямування для формування у аспірантів правосвідомості та високої правової культури, вміння виробити практичні навички використання нормативних положень норм дисципліни, під час вирішення проблемних ситуацій (казусів).

3. Soft skills

- **Критичне мислення** — здатність оцінювати правові наслідки цифровізації ринків і договірних моделей.
- **Цифрова грамотність** — розуміння технологічних основ електронних договорів, платформ та smart-контрактів.
- **Комунікаційні навички** — аргументоване представлення правових позицій щодо цифрових правовідносин.
- **Аналітичні здібності** — робота з нормативними актами ЄС, міжнародними стандартами та судовою практикою.
- **Навички вирішення проблем** — пошук правових рішень у сфері електронної комерції та цифрових сервісів.
- **Адаптивність та інноваційне мислення** — здатність працювати з новими правовими технологіями та цифровими бізнес-моделями.
- **Командна робота** — участь у кейс-аналізах і моделюванні цифрових договорів.
- **Етична відповідальність** — врахування принципів сталого розвитку та захисту прав людини у цифровому середовищі.

4. Структура освітнього компонента

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	Усього	Лек.	Практ.	Сам. роб.	Консу льт.	Форма контролю/ бали
Змістовний модуль 1. Теоретичні основи диджиталізації договірного права						
Тема 1. Цифрова трансформація договірного права та економіки. Поняття диджиталізації, тенденції	15	0,5	0,5	14	7	ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10

розвитку цифрових правовідносин, вплив технологій на класичні договірні моделі.							
Тема 2. Електронні договори та електронний підпис у цифровому середовищі. Правова природа електронних контрактів, юридична сила електронного підпису, міжнародні та європейські стандарти.	15	0,5	0,5	14		ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10	
Тема 3. Smart-контракти та автоматизація договірних процесів. Блокчейн-технології, алгоритмічні угоди, юридичні ризики та перспективи розвитку.	16	1	1	14		ДС, Т, РЗ/К, Р/ 10	
Разом за змістовим модулем 1	46	2	2	42	7		
Змістовний модуль 2. Цифрові ринки та сталий розвиток у договірних відносинах							
Тема 4. Платформена економіка та нові договірні моделі цифрових ринків. Онлайн-платформи, цифрові сервіси, трансформація ролі сторін у договірних відносинах.	15	0,5	0,5	14		ДС, Т, РЗ/К 10	
Тема 5. Правове регулювання цифрових ринків у праві Європейського Союзу. Європейські підходи до регулювання цифрових послуг, електронної комерції та захисту споживачів.	15	0,5	0,5	14	7	ДС, Т, РЗ/К 10	
Тема 6. ESG та сталий розвиток у сучасних бізнес-контрактах. Інтеграція екологічних і соціальних стандартів у договірну практику.	15	0,5	0,5	14		ДС, Т, РЗ/К 10	
Тема 7. Етичні та правові виклики цифровізації договірних відносин. Захист даних, алгоритмічна відповідальність, баланс інновацій і прав людини.	15	0,5	0,5	14		ДС, Т, РЗ/К 10	
Модульна контрольна робота							30
Разом за змістовим модулем 2	60	2	2	56	7		
Усього годин	120	4	4	98	14	100 балів	

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз закону/судового рішення тощо.

IV. Політика оцінювання

Відповідно до Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 р. протокол № 8 Вченої ради (<https://vnu-taskid841251.s3.eu-north-1.amazonaws.com/s3fs-public/inline-files/2025-pro-potochne-i-pidsumk-otsinyuvannya.pdf>) поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має за мету перевірку рівня підготовленості здобувачів освіти до виконання конкретної роботи та реалізується в різних формах, зокрема опитування, виступи на практичних заняттях, заслуховування та аналіз доповідей питань, винесених на обговорення, письмове вирішення завдань, письмові відповіді на окремі питання, участь у дискусіях/дебатах, контроль засвоєння того навчального матеріалу, який заплановано на самостійне опрацювання здобувачем, тощо.

Протягом поточної роботи здобувач освіти має набрати не менше 35 балів (як допуск до складання іспиту).

Максимальна кількість балів за поточний контроль – 70 балів.

Політика викладача щодо здобувача освіти:

- обов’язкове відвідування навчальних занять;
- активність здобувача освіти під час занять;
- своєчасне виконання завдань/робіт, щодо яких встановлено дедлайни.

Не допускається:

- пропуск занять без поважних причин;
- систематичні запізнення на заняття;
- користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття (за винятком дозволу викладача при зверненні до текстів нормативних актів та в інших навчальних цілях).

Політика щодо академічної доброчесності.

Вивчаючи цей ОК, здобувач освіти погоджується виконувати етичні принципи та визначені законом правила, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Здобувач освіти зобов’язаний дотримуватись політики академічної доброчесності, що передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Основні засади дотримання академічної доброчесності визначено у Положенні про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній

діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/02/Polozhennya-pro-plagiat-gruden-24.pdf>, а також у Кодексі академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки <https://ra.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/Kodeks-akademichnoyi-dobrochesnosti.pdf>

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Пропущені практичні заняття (незалежно від поважності причини) перескладаються шляхом виконання завдань практичного заняття. За результатами перездачі виставляється оцінка відповідно до шкали оцінювання роботи здобувача освіти на практичних заняттях.

Пропуски на практичних заняттях та негативні оцінки (0 балів) можуть бути перескладені до початку заліково-екзаменаційної сесії відповідно до графіку чергування викладача, затвердженого на кафедрі (каб. В-318). Перескладання екзамену відбувається відповідно до розкладу заліково-екзаменаційної сесії.

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, здійснюється на добровільній основі та передбачає підтвердження того, що здобувач освіти досяг результатів навчання, передбачених ОП, за якою він навчається. Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як ОК в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо, які передбачені силабусом ОК (Порядок визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки від 29 серпня 2024 року https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_%D0%92%D0%B8%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%D1%80%D0%B5%D0%B7%D1%83%D0%BB_%D1%82%D0%B0%D1%82%D0%B2_%D0%92%D0%9D%D0%A3_i%D0%BC_%D0%9B.%D0%A3_%D1%80%D0%B5%D0%B4.pdf).

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали.

Відповідно до п 4.5. вищезазначеного Положення передбачено, що здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК.

Науково-методичною комісією факультету затверджено систему бонусних балів, які зараховуються як результати поточного контролю з відповідного ОК в обсязі до 35 балів (протокол № 01 від 03 вересня 2025 р.).

Види студентської наукової та практичної активності	Кількість бонусних балів
Публікація наукової статті в періодичному науковому фаховому виданні категорії «Б» (у співавторстві із науковим керівником)	до 7 балів
Виступ з доповіддю на міжнародній, всеукраїнській науково-практичній конференції, засіданні круглого столу, симпозіуму та іншому науковому заході	до 5 балів
Публікація тез доповіді у збірнику матеріалів конференції, круглого столу чи іншого наукового заходу	до 5 балів
Участь у Всеукраїнській студентській олімпіаді	до 8 балів
Участь у Всеукраїнському конкурсі студентських наукових робіт	до 10 балів

V. Підсумковий контроль

Згідно Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки від 26 червня 2025 року (<https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.-%D0%9F%D1%80%D0%BE-%D0%BF%D0%BE%D1%82%D0%BE%D1%87%D0%BD%D0%B5-%D1%96-%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%81%D1%83%D0%BC%D0%BA.%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%BD%D1%8E%D0%B2%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F.pdf>) підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному освітньому рівні або на окремих його завершальних етапах у формі модульного контролю та екзамену.

Підсумковий модульний контроль здійснюється після завершення вивчення тем змістового модуля у формі виконання здобувачем освіти модульного контрольного завдання (контрольної роботи або тесту) та проводиться або під час навчального заняття (його частини).

Максимальний бал, отриманий за модульні контрольні роботи, становить не більше як 30 балів.

Перелік питань на залік

1. Поняття диджиталізації та її вплив на розвиток договірного права.
2. Цифрова економіка як середовище формування нових договірних моделей.
3. Правова природа електронного договору.
4. Види електронних договорів та особливості їх укладення.
5. Електронний підпис: поняття, види та юридична сила.
6. Міжнародні та європейські стандарти електронної ідентифікації.
7. Smart-контракти: поняття, ознаки та правове значення.
8. Блокчейн-технології у договірних відносинах.
9. Переваги та ризики автоматизації договірних процесів.
10. Юридична відповідальність у цифрових договірних відносинах.
11. Поняття цифрових ринків та їх особливості.
12. Платформена економіка та її вплив на традиційні договірні конструкції.
13. Роль онлайн-платформ у формуванні договірних відносин.
14. Захист прав споживачів у цифровому середовищі.
15. Правове регулювання електронної комерції в Україні.
16. Основні акти права Європейського Союзу щодо цифрових ринків.
17. Цифрові послуги як об'єкт договірного регулювання.
18. Дані як економічна цінність та об'єкт договору.
19. Поняття сталого розвитку та його правове значення.
20. ESG-підходи у сучасних договірних відносинах.
21. Екологічні та соціальні стандарти у бізнес-контрактах.
22. Етичні аспекти цифровізації договірного права.
23. Захист персональних даних у цифрових договорах.
24. Алгоритмічна відповідальність та штучний інтелект у праві.
25. Роль судової практики у формуванні цифрового договірного права.
26. Проблеми юрисдикції у цифрових правовідносинах.
27. Ризики кібербезпеки у договірній діяльності.
28. Інноваційні бізнес-моделі та їх правове регулювання.
29. Баланс між технологічним розвитком і правами людини.
30. Перспективи розвитку цифрового договірного права в умовах сталого розвитку.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90 – 100	Відмінно	A	відмінне виконання
82 – 89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75 - 81	Добре	C	загалом хороша оцінка
67 - 74	Задовільно	D	непогано
60 - 66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1 – 59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

90-100 – здобувач освіти демонструє вільне володіння теоретичними питаннями, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково дає відповіді на поставлені питання з посиланням на норми законодавства; вільно володіє термінологією;

82-89 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання відповідає повно, володіє термінологією, знає нормативно-правові акти, вміло їх застосовує при відповіді на питання, однак може допускати деякі неточності чи положення без їх доведеності;

75-81 – здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання може порушувати системність їх викладу, допускати окремі неточності, без їх доказовості, однак знає нормативно-правові акти, застосовує при відповіді на питання, володіє основними категоріями;

67-74 – здобувач освіти володіє більшістю теоретичними питаннями з предмету вивчення, володіє термінологією з трудового права, знає нормативно-правові акти у сфері трудового права; однак не завжди може правильно та аргументовано застосувати норми трудового законодавства при відповіді на питання;

60-66 – здобувач освіти не володіє більшістю теоретичними питаннями, однак знає основні категорії та нормативно-правові акти, але при відповіді на питання не обґрунтовує та не аргументує її;

1-59 – здобувач освіти володіє теоретичними питаннями поверхнево; знає окремі категорії та нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час відповіді на питання.

Поточне оцінювання (10 балів)

№ п/п	Бали	Пояснення
1	10 -8	питання висвітлені повністю, використана необхідна кількість термінів, зроблені конкретні висновки; здобувач освіти демонструє вільне володіння питаннями практичного заняття, вміє переконливо, з посиланням на законодавство обґрунтовувати проблему, яку висвітлює; безпомилково виконує практичні завдання згідно поставлених вимог, бере участь у дискусії;
2	5,1 -7,9	питання висвітлені частково, відповідь охоплює основні аспекти, використана певна кількість термінів, зроблені окремі висновки; здобувач освіти при відповіді на теоретичні питання практичного заняття допускає поодинокі неточності, однак знає нормативно-правові акти, вміє їх застосовувати під час розв'язування задач та аргументувати свою відповідь;
3	5 -2,1	питання висвітлені поверхнево, зроблені висновки, які потребують деякого уточнення; здобувач освіти не володіє більшістю питань практичного заняття, однак знає нормативно-правові акти; виконуючи завдання, посилається на законодавство, але не обґрунтовує свою відповідь;
4	2 - 0	питання висвітлені недостатньо, більшість тез потребують уточнення, доопрацювання; здобувач освіти володіє питаннями практичного заняття поверхнево; знає нормативно-правові акти, але не вміє правильно їх застосовувати під час розв'язування практичних завдань.

Критеріями оцінювання знань здобувачів освіти під час усних та письмових відповідей з курсу є:

- повнота розкриття питання;
- використання основної та додаткової літератури (нормативно-правових актів, підручників, навчальних посібників, журналів тощо);
- логічна послідовність та системність викладення матеріалу, культура мовлення;
- аналітичність мислення, вміння робити порівняння та формулювати висновки.

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

Нормативно-правові акти

1. Про електронну комерцію : Закон України від 03.09.2015 № 675-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/675-19>
2. Про електронну ідентифікацію та електронні довірчі послуги : Закон України від 05.10.2017 № 2155-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19>
3. Regulation (EU) 2016/679 of the European Parliament and of the Council (General Data Protection Regulation). URL: <https://eur-lex.europa.eu>
4. Regulation (EU) No 910/2014 on electronic identification and trust services for electronic transactions in the internal market (eIDAS). URL: <https://eur-lex.europa.eu>
5. Directive (EU) 2019/770 on certain aspects concerning contracts for the supply of digital content and digital services. URL: <https://eur-lex.europa.eu>
6. Directive (EU) 2019/771 on certain aspects concerning contracts for the sale of goods. URL: <https://eur-lex.europa.eu>
7. Regulation (EU) 2022/2065 on a Single Market for Digital Services (Digital Services Act). URL: <https://eur-lex.europa.eu>
8. Regulation (EU) 2022/1925 on contestable and fair markets in the digital sector (Digital Markets Act). URL: <https://eur-lex.europa.eu>

Наукова та навчальна література

9. Brownsword R., Scotford E., Yeung K. (eds.). The Oxford Handbook of Law, Regulation and Technology. Oxford : Oxford University Press, 2017. 1344 p.
10. De Franceschi A. (ed.). European Contract Law and the Digital Single Market. Cambridge : Intersentia, 2016. 420 p.
11. Werbach K. The Blockchain and the New Architecture of Trust. Cambridge : MIT Press, 2018. 320 p.
12. Micklitz H.-W., Saumier G. (eds.). Consumer Contracts in the Digital Single Market. Oxford : Hart Publishing, 2021. 360 p.
13. OECD. Due Diligence Guidance for Responsible Business Conduct. Paris : OECD Publishing, 2018. 96 p.
14. Chiarella M. L. Digital Markets Act (DMA) and Digital Services Act (DSA): New Rules for the EU Digital Environment. Athens Journal of Law. 2023. Vol. 9, No. 1. P. 25–38.
15. Carvalho J. M. Overview of Directives 2019/770 and 2019/771. Journal of European Consumer and Market Law. 2019. Vol. 8, Issue 5. P. 194–201.

Інтернет-ресурси

16. Верховна Рада України. Законодавство України : офіційний вебпортал. URL: <https://zakon.rada.gov.ua>
17. EUR-Lex. Access to European Union law. URL: <https://eur-lex.europa.eu>
18. European Commission. Digital Strategy. URL: <https://digital-strategy.ec.europa.eu>
19. European Data Protection Board (EDPB). Guidelines and recommendations. URL: <https://edpb.europa.eu>
20. ENISA — European Union Agency for Cybersecurity. URL: <https://www.enisa.europa.eu>
21. UNCITRAL — United Nations Commission on International Trade Law. URL: <https://uncitral.un.org>
22. UNIDROIT — International Institute for the Unification of Private Law. URL: <https://www.unidroit.org>